UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Iure dotium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

¶ In tex.ibi,debito,ſcilicet ex contractu, vel
quaſi,ſecus ſi ex diſpoſitione legis:vt.ff. ſolut.
ma.l.ſi cum dotem.§.ſi pater.⁊ ibi per Iac. de
are.nec ob.huic litere.ī.de lega.l.filia legatorū.
q2 filia pretēdēbat ibi,duas cauſas lucratiuas
1 ab eodem.hic nō.¶ †In text.ibi,officium.no.
a ꝙ [a] fauorabilior eſt cauſa dotis:ꝙ alimentorū.
nam pater nō cogitur alimentare filiam diui-
tem,ſeu habentem que ſibi ſufficiunt ad hone
ſtū victum.ſed bene cogitur dato.ſecūdū Pe.
Idē ⁊ legitimam portionē relinquere.⁊ ſic po-
tior eſt cā dotis ⁊ legitime ꝙ cā alimentorum.
qđ eſt no.cōtra illos qui dicūt dotē ⁊ legitimā
ſuccedere loco alimētorum,nā hoc eſt falſum.
¶ In tex.ibi,progenie generale eſt verbū ad
omnes deſcendētes p lineam maſculinā: vt.ff.
de colla.boñ.l.dedit dotem.¶ In tex.ibi, libe
ralitas.ergo filia in dote pretendit cām quaſi
lucratiuā:licet maritus pretendat cauſam one
roſam,vt.ff.ſolu.mat.l.Meuia.⁊.ff.que in frau.
credito.l.fina.§.j.¶ In text.ibi, irreuocabilis.
vtrum pater teneatur dotare filiam ingratā.
vide.ff.de 9ta.l. iij. §.ſi emancipat⁹.in fi.§.vbi
colligitur ꝙ nō tenetur pater dotare,qđ eſt no
2 ta.¶ †Utrum [b] pater teneatur dotare filiam
b baſtardā. Caſus eſt ꝙ nō in.l. vxorem.§ pater
de leg.iij.⁊ tamen tenetur eā alimentare:vt.ī.
de natu.libe.auſ.licet.vnde in hoc caſu eſt ecō
tra,ſcilicet in filia naturali cui fauorabilior eſt
cauſa alimentorū ꝙ dotis, licet in filio legiti-
mo ⁊ naturali ſit totū 9rium:vt. ſ. dixi. ¶ In
tex.vbi autem.hic ſoluitur ſcđa queſtio prin
cipalis.¶ In text.ibi,pertinēt.pater igiř pōt
dare rem filie pro dote. In text.ibi,conſentire.
no.de conſenſu patris adhibendo filie ſe dotā-
3 ti.¶ †No.ꝙ pater inops,qui promittit dotē
mixtā de ſuo ⁊ filie patrimonio,iuris preſum-
ptione nō intelligitur promiſiſſe de ſuo, qđ eſt
mirabile,ſecus ſi ſimpliciter promiſiſſet,nō in-
ſerto patrimonio filie:vt in.j.parte huius.l.no.
ꝙ tota hec.l.loquitur đ patre dotāte.¶ Quid
de extraneo, dicit gl.ꝙ in dubio extaneus qñ
mulier eſt locuples,intelligitur dotaſſe animo
repetendi,ſeu geſtorio nomine mulieris.qđ eſt
no.⁊ videtur caſus in 9rium.ī.de pact.cōuen.
l.ex morte.⁊ ī.l.j.§.accedit.ī.ti.ij. breuiter intel
ligo gl.veram in extraneo geſtore negotiorum
mulieris,vel eius debitore:ſed non eſſet nego-
tiorum geſtor,neqꝫ debitor,⁊ ſic non pertinet
ad eum dotare,nec ratione officij,nec ratione
debiti:tunc intelligitur dotando donare.⁊ ita
intelliguntur 9ria:qđ eſt multum no.⁊ eſt mē-
ti tenēdum.propter fratres qui dotāt ſorores
in eadem familia exiſtentes. Nam cum cura ⁊
ſolicitudine gerant negotia ſororum:credo qđ
intelligatur dotare animo repetendi.⁊ ſic de
patrimonio mulieris cōſiderato exitu.qđ tene
menti.¶ In gloſſ.ſed hoc.in fi.melius eſt ergo
nō teneri iuris interpretatione, ꝙ habere be-
neficium miſerationis ꝑpter inopiam:q2 tunc
ceſſante inopia, ceſſat beneficium . quod not.
4 ¶ †Ultimo no.de effuſo ſermone, quomodo
parit piculū.⁊ iō iſta.l.docet ſpecifice loqui.

a ¶ Ad idē ipſum Bald. in.l.legatū C.de cōdi.inſer.

b ¶ Ad hoc Bart. in.l. dotis cauſa. ſol.ma.⁊ Alex.in l.ſi ſocer.in princ. eo.ti.ſol.mat.⁊ in l.obligamur.ff.de act.⁊ oblig.⁊ idez cōſuluit Alex.cō ſi.xxxij.iiij.part.

¶ De iure dotium. Tit. xij.

1 ☞ Dolus,circa contractum dotis,non vitiat matrimonium.

¶ Lex prima.

EUicta re. Si dos
incipit a
promiſſione, debetur euictio.
Idē ſi a traditiōe rei eſtimate.
Si autē fuit res ineſtimata, e-
uictio nō debetur,niſi interue-
nerit dolus, ⁊ tunc agitur cōtra extraneū de
dolo,cōtra vxorem in factum.hoc dicit,iſta.l.
j.Et ſic ſunt quinqꝫ dicta huius.l.no. ſecūdum
intellectum gl.ſecundū. Pe.hoc dicit. In dote nō venit euictio,ni-
ſi ſit ꝑmiſſum de euictione,vel eſtimatio fuerit appoſita vel dolus
interuenerit,inducens ad matrimonium contrahendum ſpe dotis
euicte.hoc dicit.¶ In text.ibi,promiſſio de dote danda,ſecundum
gloſſ.vel de euictione preſtanda.ſecundum quandam aliā lect.gloſſ.
quam ſequuntur Iac.de Ra.⁊ Pe, In tex.ibi.cōdictione. quando
fuit pactum nudum.in text.ibi.ſtipulatione , quando fuit veſtitum
verbis.in text.ibi,ex empto.quia ratione ſtimationis reſultauit in
ipſa traditione contractus emptionis:vt.ī.eodem. l.quoties.l.cum
dotem.⁊.l.ſi mater.in text.ibi,non eſt factum ſed fuit mera traditio
facti.Sed Iac.de Rauen.⁊ Pet.dicunt ꝙ nunquā eſt mera tradi-
tio:quia intellectualiter precedit titulus dotis,alias traditio eſſet
nuda.ego cōcedo ꝙ precedat titulus,⁊ quod poſſeſſio ē titulata:ta-
mē nō precedit intellectualiter aliqua obligatio:nec cōpetit actio.⁊
idem videtur in omni contractu qui non obligat vltro citroqꝫ,ꝙ nō
debeatur euictio,ſi incipiat a traditiōe:vt ff.de dona.l.ariſto.l.ſi aūt
incipiat a promiſſione:aut promiſſio cōtinet merum factum tradē-
di,aut continet ius dandi,aut eſt ſimpliciter concepta. primo caſu
non debetur euictio:quia nō eſt hoc ex natura cōtractus,nec ex na-
tura verborum.ſecundo caſu debetur.tertio caſu etiam debebitur,
ꝓbatur.ſ.de tranſac.l.cum mota.⁊.l.ſi pro fundo.⁊.ff.de contrahē.
emp.l.ſi ita diſtrahatur.§.j.Uerba ſunt ſubtilia.⁊ ſaluāt opi.gl.que
1 eſt ipſa veritas.¶ †In text.conpetit. no. ergo ꝙ dolus circa con-
tractuꝫ dotis nō vitiat matrimonium:alias cōpeteret de dolo:cum
non eſſet vxor:quod hic negatur.¶ Querit gl.nunquid hodie ha-
beat locum diſtinctio huius,l.dicit Azo ꝙ non:quia hodie ſemper
ineſt tacita ſtipulatio:quod falſum eſt:quia pro dote reſtituēda be-
ne ineſt tacita ſtipulatio:ſed pro dote tradenda non ex quo incipit
cōtractus ab executione,nam nulla obligatio poteſt incipere ab exe
cutione:vt not.inſti.de lit.oblig.cum tendat ad liberandum:vt.ff.de
pac.l.tale pactum.

1 ☞ Extraneus adhibitus ad ſtipulandum dotem,intelligitur adhi beri vt miniſter,⁊ quid de filio.

¶ Lex ſecunda.

SI ſtipulatio. Filia adhibita ad ſtipulādū
animo donandi.nō metitur
ius ex ſucceſſione,ſed ex ſtipulatiōe:⁊ iō variato modo
ſucceſſionis,nō propterea deficit ius agēdi:quia nō ve-
nit vi ſucceſſionis:ſed vi pacti.hoc dicit,⁊ habet tria puncta. primo
ponit dictum;ſcđo explicat:tertio,determinat ꝙ donataria cauſa
mortis poteſt grauari a matre de non petendo.hoc dicit.*tene mēti*
1 caſum.¶ †Dicit Pet.quod quando extraneus adhibetur ad ſti-
pulandum dotē,intelligitur adhiberi vt miniſter:ſed quādo filius,
intelligitur in eum cōferri ſupremū iudicium,quod eſt not.facit.ff.
de pac.l.tale pactū.§.fin.Si autem filius nō ſit adhibitus ad ſtipu-
landum,ſed ad ſoluendum,dic vt.ff.de verb.obliga. l.eum qui.§.qui.
ſibi:⁊ vide hic vt no.in.l.que dotis.ff.ſol.matri.in text.ibi, dimidiā
dotis,ſcilicet preſtande poſt obitum:ita qđ dictio poſt obitū, non
ſignificat tempus ſtipulationis:ſed tempus ſolutionis,ſic.ff.ſo. ma-
tri.l.poſt dotem.in tex.ibi,extitit.quia nō nititur vi ſucceſſionis,ſed
vi pacti.¶ In text.ibi, mutaſſe quod potuit:quia erat donatio cau
ſa mortis:ſeu ſupremum iudicium, ſecundum Pet.

1 ☞ Dominium rei dotalis,iure veteri,non redibat ad vxorē ipſo iure.

¶ Lex tertia.

ET ſi dotis exactio. Uir poteſt ma-
numittere ſeruū
dotalem tam inter viuos,quā in vltima voluntate:hoc
1 dicit.¶ †Not.quod iure veteri dominium rei dotalis
nō redibat ad vxorē ipſo iure:alias non poſſet in teſtamento manu
mittere:quia incideret in tempore quo dominium eſt vxoris:vt.ff.
de iu.do.l.ſi ego.ſecundum Bart.in contrarium facit.ī.ſol.matri.l.
dotis.de hoc tangitur in.l.ob res.ff.rerum amota.Adde hic.l.do-
talem.ff.de mili.teſta.vbi omnino vide.¶ Poſſet dici quod quādo
eſt talis res dotalis que poterat alienari:tunc iure veteri nō tranſ-
ibat dominium ipſo iure:quia fiebat quedam alienatio per mortē:
vt.ſ.de ſecundis nup.l.ſi quis prioris.§.primo ſecus vero in re
non alienabili.ſed hodie indiſtincte tranſit dominium:vt infra eo-
dem,l.in rebus.⁊ vide quod notatur inſtituta quibus alienis:licet
vel non.in principio.

1 ☞ Res ſubiecta reſtitutioni, poteſt alienari pro ſolutione do- tis.

Nulla

¶ Lex quarta.

NUlla lege. Utrum in dubio preſumit̃ dos data gl. dicit ꝙ ſic. ff. e. l. ſi mulier. §. ex aſſe. tñ iſtud nõ eſt verum: q̄ꝛ lege cauetur ꝙ ꝯtract⁹ dotis eſt facti. ꝛ ideo nõ preſumitur: vt ibi etiã gl. dicit. Tamen habes vnam. l. ff. e. ti. l. dotem, que ſing. eſt: que videtur innuere ꝙ mulier nubens ſcdo viro, videtur tacite dotem primi matrimonij tradere ſcdo viro, qd̃ no. q̄ꝛ alibi non eſt. ¶ † Aduertatis. hic in gl. eſt vnũ bonum dictũ, vꝫ ꝙ res ſubiecta reſtitutioni poteſt alienari, hoc in cauſa dotis: vt in aut. res que. C. cõmu. de lega. Iſtud verum quando prohibitio eſt facta in vltima voluntate. ſecus ſi ex contrahentium diſpoſitione. ſm gl. hic poſitam. quam no. non dico qd̃ tũc non teneat alienatio: ſed incidet in prohibitionẽ: vt. ff. de verb. obl. l. ſi ita. §. ea lege, quod no. multum.

¶ Lex quinta.

QUoties res. Maritus poteſt retineri rem eſtimatam nomine dotis: precium offerẽdo. h. d. Et eſt vna gl. mirabilis, que dicit qd̃ quãdo eſt eſtimatio facta, electio eſt mariti vtrũ velit reddere rem, vel eſtimationẽ: nec enim eſt mera emptio: ſed ob cauſam: vt. j. e. l. cũ dotem. Alij dicunt contrarium, ꝙ ſola quãtitas ſit in reſtitutione: q̄ꝛ ad ſolam quantitatẽ eſt formata obligatio tacita. In tex. ibi, reſtituerent̃: q̄ꝛ iſto caſu nõ eſſet emptio, propter pactum de retradendo appoſitum contra naturam emptionis ſecundum doct.

¶ Lex ſexta.

AUia tua. Extraneus actionẽ de dote ſibi applicat nudo pacto. pr̃ autẽ ſibi actionem de dote nudo pacto appropriare non poteſt: nec recedere a prouiſione legis. h. d. ¶ No. qd̃ prouiſio hominis per nudum pactum non tollit prouiſionem legis. Tene menti. ¶ No. naturam rei ꝛ contractus nudo pacto non mutari. ¶ In tex. ibi, profectitie, ſcilicet dotis nomine ſibi ſoli.

¶ Lex ſeptima.

CUm a ſocero. Poſt ius queſitum patri ꝛ filie, non poteſt pr̃ illud ius ſtipulando ſine filie voluntate appropriare. Uel ſic poſt ius queſitum ex facto alteri⁹, illius pactum obeſſe non poteſt ꝛ etiam non impedit ius conſolidationis. h. d.

¶ Lex octaua.

ETiam ſi non dotem. Augmentum dotis naturaꝫ ſequitur cõſtitutionis primarie. ꝛ verba cõtinentia acquiſitionẽ, vel obuẽtionẽ intelligunt̃ cõtinere obligationẽ per quã peruenit̃ ad ipſa. h. d. Facit. s. de do. ante nup. l. ſi cum ante.
1 ¶ † Not. qd̃ per verba executiua inducit̃ obligatio. docto. allegant iſtam. l. ad illud qd̃ tibi dixi de augmento. ¶ In tex. ibi, ſtipulata. deficit verbum obligatiuum. ꝛ eſt verbum executiuum. ꝛ ſufficit qd̃ no. dicũt doc. hic quod id quod alicui enumeratur, vel aggregatur, ſapiat naturam principalis. facit quod no. in. c. j. extra ne ſede vac. ꝛ hic per Cyn.

¶ Lex nona.

DOtis tue. Dos prefertur fiſco in tp̃e poſteriori h. d. iſta. l. ¶ Not. hic qd̃ mulieres poſſunt defendere dotes, non obſtante mariti dãno ¶ In tex. ibi, obnoxius. ex delicto, vel contractu non eſt vis: vt. l. ij. j. ne vxoꝛ pro ma. ꝛ. l. ij. de iure fiſci.

¶ Lex decima.

CUm dotem. Eſtimatio incidens in ꝯtu dotali, tacita emptionẽ inducit. h. d. ſec⁹ ſi incidat in ꝯtu. de cui⁹ natura nõ trãſfert̃ dñium. facit. l. cũ duobus. §. in coeũda. ff. pro ſocio. ꝛ. l. iij. ff. loca. Uel ſic. Quando res eſt eſtimata vera eſtimatione, periculũ eſt mariti, qd̃ dic vt plene no. ff. ſolu. mat. l. eſtimatis. ꝛ. l. eſtimate. ꝛ j. e. l. ſi inter. quando dos eſt eſtimata, quo iure repetitur eſtimatio, dicit gl. qd̃ non per actionẽ ex vendito, ſed per actionem de dote: q̄ꝛ eſt magis priuilegiata: q̄ꝛ non eſt mera venditio. ſed ob cauſam ſecũdum Pet. Et ſic idem contractus ad diuerſos habet diuerſa nomina. ꝛ cadit ſub diuerſa ſpecie, quod eſt mirabile. facit quod dixi. s. de dolo. l. cum proponas.

¶ Lex vndecima.

DE his. Pro re dotali ſubtracta maritus agit. h. d. iſta lex.

¶ Lex duodecima.

SIx pecunia Res empta ex pecunia data in dotem, ementis, non mulieris efficit̃. Uel ſic. Res non ſuccedit loco pretij ſeu pecunie etiam in dotem. Adde quod no. ff. eo. l. proculus. dubitationem facit: q̄ꝛ dos videtur quid vniuerſale: vt no. in. l. quod dicitur. ff. de impen.

¶ Lex decimatertia.

SI a matre. Pater non poteſt dare rem filij in dotem pro ſeipſo. h. d.

1 ☞ Pater non poteſt dotare filiam de bonis maternis, ꝛ quid matre mortua.

¶ Lex decimaquarta.

NEc mater pro filia. Mater filiaꝫ non cogit̃ dotare, niſi in caſu neceſſitatis. Quid in fratre, dic vt. j. de admi. tut. l. non omni. ſi attinet per matrem tantum, non tenetur dotare, ſi per patrẽ, ſic cum moderamine. l. cum plures. §. cũ tutoꝛ primis. ff. de admi. tut. qd̃ no. ¶ Quid de iocalibus, que dantur, vtrum in eis idem ſit quod in dote. habes tex. in. l. j. de tute. ꝛ
1 ratio. diſtra. §. ſed nonnullos. ¶ † Et no. hic qd̃ pater nõ poteſt dotare filiam de rebus maternis an ea mortua, dic vt. s. tit. proxi. l. ſi.

1 ☞ Mulier, licet perdat inſtrumentum dotis, tamen non perdit eã, dũmodo ſit fulcita alia probatione, vel valida preſumptione.
2 Indicia dicuntur ſufficientia, que lex habet, pro ſufficientibus.

¶ Lex decimaquinta.

CUm citra. Dos poteſt probari non ſolum p̄ inſtrũ: ſed per p̄ſumptiones, ꝛ in-
1 dicia. h. d. no. ¶ Et no. pro mulieribus. qd̃ lꝫ per inſtrũ: tamen non perdunt iura ſua. ſi habent aliam probationẽ
2 vel validam preſumptionem, quod no. ¶ † In tex. ibi, prodita. not. quod iſta dicuntur indicia ſufficientia, que lex habet pro ſufficientibus. ꝛ facit. l. de minore. §. poteſt. ff. de queſtio.

¶ Lex decimaſexta.

ANte diuiſionem. Uxoꝛ habẽs partem ſuam indiuiſam etiã cum fratre poteſt partẽ ſuã dare indiuiſam et irrequiſito fratre. h. d. In tex. ibi, aũ, multomagis poſt ſm Pet.

¶ Lex decimaſeptima.

REs quas. Mulier q̄ dedit ꝓprietateꝫ in dotem vſufr. retento, ipſam põt alienare. h. d. Uel ſic. Uſufructuarius non põt alienare proprietatẽ. h. d.

¶ Lex decimanona.

CUm patrem. Ex pacto patris filie emancipate nõ q̄rit̃ actio. ſed ex ſtipulatione ipſius filie ſic, qua tñ vti non põt, ſi pater noluit. et parti ſuccedit. h. d. ¶ In tex. ibi, competit actio non vi prohibitionis teſtamenti, ſed ex defectu pacti: q̄ꝛ collatũ fuit in filiam emancipatam: vt. j. eo. l. ſi genero. In tex. ibi, queſiuit, ſcilicet iſta filia mea emancipata. ¶ In tex. ibi, ac tibi, ſcilicet genero, vel coheredi. ¶ In tex. ibi, ſalua falcidia. hoc expone. vt no. in. l. ſi cum dotem. §. ſi pater. ff. ſolu. mat. per gl. ꝛ ſubtilius per Jaco. de Are. ¶ No. quod teſtatoꝛ duas filias habuit, vnam emancipatam, que vocabatur, Anna. Aliam in poteſtate, ſi pactus eſt dotem in poteſtate conſtitute illi emancipate non tenet pactum. Si autem illa emancipata ſtipulata eſt ſibi: tunc tenet ſtipulatio. ¶ Secundo no. quod teſtatoꝛ põt prohibere heredem exerceat actionem propriam: tamen illa prohibitio non nocet filio in legitima.

¶ Lex vigeſima.

PRo oneribus. Marit⁹ lucrat̃ fruct⁹ dotis onera matrimonij ſuſtinẽdo. ad h̃ alleg. facit. ff. ſol. ma. l. i inſulã. §. vſuras. de doli excep. l. pater. extra de vſuris. c. ſalubriter. ꝛ qd̃ notat̃. in. l. ij. de dotis pro. in tex. ibi, permiſit ſcilicet maritus, volẽs quod vxoꝛ perciperet fruct⁹ ſue dotis pro ſeipſa, ſicut multi faciũt. ¶ In gl. ꝛ ipſe. in fi. No. ꝙ aliud eſt donare rẽ, aliud eſt donare fruct⁹ rei. facit. ff. de dona. l. q ſaxũ. ꝛ. l. i edib⁹. §. j. de ac. emp. l. qui pẽdentem. ꝛ qd̃ notat̃. in. l. ſi ego. ff. de publiciana. §. patris. ¶ Sed q̄ eſt rõ differentie? Rñdeo. q̄ꝛ non eſt iure donationis: ſed iure cõmuni tãquã quilibet bonefidei poſſeſſoꝛ facit fructus ſuos, quando donatio eſt cõcepta ſuper re: ſed qñ eſt formata ſup fructibus, vel ſup vſufructu rei, ibi nõ transfert̃ poſſeſſio, ꝛ ideo non põt iure poſſeſſoris lucrari ſed ex titulo donatiõis, ꝛ illa eſt reprobata ſm Pet. ꝛ Jaco. But. facit de dona. l. aquilius regulus. ꝛ. s. de vſuris. l. ſi ea. ꝛ quod notatur in. l. j. §. j. de ſuperfi. ꝛ. ff. de furtis. l. ſi ſeruus communis. §. locaui. ¶ Adde quod ex contractu celebrato ſuper vſuris nunquã trãſfertur poſſeſſio, vel quaſi: niſi quãdo ex tali contractu reſultat ius in re: vt. j. ſi. ff. vti poſ. ꝛ. ff. de vſufructu. leg. l. fundi trebatiani.

1 ☞ Dari. verbum quomodo ſumatur.
2 Pactum de deterioratione rei, de quo hic, quomodo intelligatur.
3 Eſtimatio, ante faciat emptionem.

¶ Lex vigeſimaprima.

SI inter virum. ¶ Eſtimatione rei dotalis emptionem nō facit,ſi agit de reſtituēdo: ſed operat hoc:q2 periculū deteriorationis facit trāſire i virū.h.d. Adde qd dixi in.l.cū dotē. ⁊.l.quoties.s.eo.ti. In tex.ibi,qnquēnij.in hoc nō eſt vis. In tex.ibi,ptijs.quib9 idē redderet
1 in eadem bonitate,⁊ in eodem valore. ¶ † In text.ibi,dari.ſ.in dotem vel dari.i.reddi. ¶ In tex.ibi,taxata. Not.intereſſe cōuentum ſeu taxatum.⁊ facit.ff.de preto.ſtipu.l.fi. Solu.dicit hic qd iſta eſtimatio non facit trāſire periculū deteriorationis niſi ſm naturā dotis,id ē ratione doli,vel culpe.ſed inducit pbationē ipſi9 intereſſe,qd ſatis videtur verum. Idcirco non reſultat contractus emptionis:q2 iſtud pactū non pōt cadere in ipſo ɔ̄ctu ſm naturam contractus:vt.ff.de pac.l.ab emptione. ¶ In glo. nō tū.in fi.⁊ deterioratio ⁊ melioratio rei pōt dupliciter cōſiderari,vno mō penes qualitatē intrinſecā: vt ſi fundus fructuoſus factus eſt ſterilis,vel eɔ̄. alio modo penes bonitatē extrinſecam.ſ.penes eſtimationem, ſeu pretium
2 rei. ¶ † Querit glo.quomodo intelligat pactum iſtud de deterioratione rei. Reſpond.ꝙ intelligitur reſpectu bonitatis intrinſece, qūo hoc.nam ſi res non eſt deteriorata in ſe, videt culpa mariti abeſſe . ergo maritus non debet teneri:vt no.in alia gl.2 ideo doc.dicūt in vtro
3 que rem , non eſtimationē deberi. ¶ † Querit glo.vtrum in dubio eſtimatio faciat emptionem:dicit gl.quod ſic. Tu dic vt dixi in.l.cum dotem.⁊.l.quoties.s.eo.quia interdum eſtimatio venit in contractu principaliter.interdum incidenter,⁊ ſi incidenter: aut ex natura contractuum tranſit dominium : aut pactum poteſt cadere in contractum ſecundum naturam emptionis:aut non. Adde quod notat Guil. in.l.ſi vt certo.ff.commoda.

a ¶ De hoc vide Bar.in.l.omnes populi.ff.de iuſt. et iure.qui idem tenet. at contra tenet in.l.qui ſuperſtitis.de acq. here.⁊ Bal.etiā in.l.fin.§. filijs.C. de bonis que lib. quibus autem caſibus alienari poſſit,vide per Spe. in titu.de emp.et vend.§.iij.ver.ſed pone vxor.et ſeq.

¶ Lex vigeſimaſecunda.

REm quam. ¶ Pater nō poteſt alienare rem quam in dotez dedit pro filia ſua.h.d. In text.ibi, recepit:q2 non erat diſtractum matrimonium.

1 ☞ Sacramentum, vtrum firmet alienationē fundi dotalis.

¶ Lex vigeſimatertia.

SI predium. Mulier rē dotalē diſſentiēte marito alienare nō pōt. h.d. ¶ In tex.ibi,queſite.ſ.viro ergo a ɔ̄trio ſenſu ſi vir velit,tenet alienatio , ſm Iac.q2 prohibitio legis iulie de fundo dotali, vendicat ſibi locū alienāte marito,nō muliere alienante ſm eum.qd eſt falſum:vt.j.ti . proxi. l.vnica.§.⁊ cum lex.⁊.l.cum lex.ff.de fideiuſ.ſm oēs alios doc.facit inſti.quib9 alienare licet.in
1 prin.⁊.ff.ſo.ma.l.eſtimatis. ¶ † Querit gloſſ. vtrū ſacramentū firmet alienationē fundi do-
a talis:gl.dt qd nō de iure ciuili.[a] Sed ius canonicū dt oppoſitū:vt extra de iureiur.c.cū contingat.ſed ſm leges iſtud iuramentū nō obligat hominē ex eo qd obligat deo.⁊ ideo in foro iudiciali non eſſet curandū.argu.s.de arbi. aut.decernimus, ſed ſm Cano.obligat etiam in foro iudiciali vincēte iurāte:tū qd eſt,qd eo mortuo ppter id qd no. Inn.extra de iureiur. c.veritatis.vide qd dixi i aut.ſacra.s.ſi aduer. vendi. ¶ Quid ſi mulier primo iurauit nō alienare:poſtea alienat cū iuro.dt Hoſt.ꝙ ſm iuramentū nil operat. Idē no. Io. Andr.in.c.licet mulieres.extra de iureiur.lib.vj. Hoſt.e.tit. c.cū contingat.in anti.⁊ Archid.⁊ Io.mona. idem in.d.c.licet. ¶ Tu dic, ꝙ primum iuramentū non habet officere poſtea ɔ̄henti : quia tali iuro non conſenſit.argumen.not.in.d.aut. ſacramenta.⁊.s.de condi.ob cau.l.ſi repetendi.

¶ Lex vigeſimaquarta.

SI dotem. Liberta,que cōmittit adulteriū, perdit dotez,⁊ acquirit marito: nō aūt reſtituitur patrono.etiā ſi probet ingrata,niſi ipſe patronus ſibi ſtipulādo prouiderit.h.d. ¶ In tex.ibi, culpa,q2 cōmiſit adulteriū:nec ob.j.tit.j.l.j.§.taceat.q2 ibi loquit de moribus non ſuggillātibus pudorem mrimonij.puta q2 eſt ebrioſa.hic aūt de moribus qui ſunt ɔ̄ bona matrimonij.⁊ ſigillant pudorē ⁊ debituz matrimonij. Adde qd no.ff.ſol.matri.l.rei iud.⁊.j.de adul.l.fi. ¶ In tex.⁊ ibi,oſtendetis:quia maritus pretendit in dotem ius ſpeciale, patronus ius generale.⁊ ſpecies derogat generi. Item q2 hic maritus habebat cauſam a patrono.ideo ei pfertur. ¶ In gl. poſtꝙ ibi. ſecundum but.nota optima verba:aut quis nititur ex prouiſione legis:aut ex prouiſione cōuentionis.primo caſu perditius dotis propter delictū mulieris,ppter dotem naz.vt hac gl.⁊ arguit per. G.⁊ Dy.in.l.ij.ff.ſo.mat.⁊ no.in.l.j.j.de impo.lucra.deſcri.lib.x. Secūdo caſu nō perdit ius ſuuz:q2 puiſio hominis derogat puiſioni legis: vt.j.l.fi.de pac.conuen. Et ideo extraneo ſtipulante adulteriū mulieris,non inducit priuationem dotis:q2 ex quo ſubiacet dos reſtitutioni,delicto vxoris non poteſt alienari. Item q2 nec videtur ſua dos ex quo debet alteri reddi.quod no. Et iſta.l.non eſt alibi.

1 ☞ Ut,dictio,facit cauſam,⁊ non modum.
2 Stipulatio mulieris concepta in caſu teſtati,an prebeat viro retentionem in caſu inteſtati.
3 Mulier precedens in matrimonio,an poſſit de dote ſua teſtari.
4 Pactum inſertum ad hoc ꝙ quis ſit ſecurior, an inducat renuntiationem legalis prouiſionis.

¶ Lex vigeſimaquinta.

SI mulier dotem. Defectus cauſe inſerte fauore ſoli9 ſti-
1 pulatoris obligationem nō vitiat.h.d. ¶ † No.ꝙ dictio vt, facit hic cauſam,⁊ non modū:vel dic ꝙ facit cauſam. id eſt quendā modū inſertū per modum cauſe.⁊ tunc collige aliud no.defectus modi fauore ſolius ſtipulatoris inſerti non vitiat:quia intelligitur modus impulſiuus.⁊ finalis.facit de condi.⁊ demon.l. titio centum.in prin.qd no. Caſus huius. l. in ſua forma non eſt alibi. ¶ In tex.ibi,de ea.verba pacti. ¶ In text.ibi, conditionem,que eſt de futuro,ſecundum cauſam. ¶ In text.ibi,ſed cauſam,ꝗ de pre-
2 terito. ¶ † In tex.ibi,proficiet.ergo ſtipulatio mulieris cōcepta in caſu teſtati,non pbet viro retentionem in caſu inteſtati. nō ob.ff.de pac.do.l.inter ſocerum.§.cum inter.q2 ibi fuerūt verba appoſita per modum conditionis.hic per modū modi,ſeu cauſe.⁊ hāc diſtinctio-
3 nē innuit hec.l. ¶ † No.ꝙ ſi mulier predecedat in mrimonio : tamē poteſt de ſua dote teſtari. ¶ In gl.mulier.ibi,cauſa dandi.⁊ ideo potes vti etiam ad alium vſum.q2 habes liberum dominiuz. Nam illa verba non cenſentur inſerta per modum taxationis:ſed per moduz diſcretionis.ſecundum Old. ¶ In eadem gl. ibi religioſi.dic vt no. Dyn.⁊ Iac.de Are.in.l.donationes.§.ſpecies.ff.de dona. Et ratio huius gl.eſt.q2 traditio eſt celebrata ſuper re.vſus autem venit conſecutiue,ſeu ex quadā cōuentione:vt.l.quero.ff.de alimen.⁊ cib.leg. idem dico in promiſſione,qd in traditione:vt proprietas ſit in obligatione,ſicut eſt in traditione:q2 iſte actus incipit a precedenti promiſſione,vel traditione rei.⁊ non agitur traditione vſus,ſicut patet
4 ex vi ſermonis. ¶ † In gl.heredibus ibi,ſecurior eſſet no. qd pactū inſertum ad hoc qd quis ſit ſecurior,non inducit renūtiationem legalis prouiſionis.ſic.j.de fideiuſſ.l.non recte.

¶ Lex vigeſimaſexta.

SI genero. Ex ſtipulatione patris directa in filium emancipatum ei non querit hoc dicit. Uide hic de ſolu.l.ſtichum aut pamphilum.§.
1 queſitum. ¶ † In gl.puta filio emancipato:vt.s.eod.l.cū partem.⁊ vide.ff.ad trebellia.l.debitor.in fine.

¶ Lex vigeſimaſeptima.

LIcet dos. Licet maritus dotem lucret,tamē nō tenet ad onera hereditaria mulieris: ſed ipſi9 mulieris heredes.h.d. ¶ In tex.ibi,iure legis,vel pacti. ¶ In text.ibi,penſitationibus, puta datis,vel collectis non deſcendentibus ex re dotali,ſed aliunde. Et eſt ratio:quia ſiue preſtatio ſit perſonalis,nō ſequitur fundum:ſiue realis non ſequitur aliam rem:ſiue mixta:quia non receditur a natura ſimplicium: licet illa mixta preſtatio dicatur principaliter pſonalis, ⁊ ſecundario realis:vt.l.reſcripto.in fin.de nume.⁊ hono. ¶ In gl.j. ibi,aut.preterea.no. ex illa gloſſ. quod prouiſio.illius aut. ita aptatur ad virum inopem,ſicut ad mulierem.⁊ dicit domi. Ray.de for. quod hec gloſſ.non eſt alibi.

Mino:

1 ☞ Minor, quando vult repetere dotem, debet agere cum autho-
ritate tutoris.
2 Curator, ſi datur ad conſentiendum ſuper contractu. ⁊ dat fideiuſ-
ſorem ⁊c.
4 Curator, ad vnum contractum datus, an teneatur ſatiſdare. 3.
5 Debitor principalis quando eſt multū diues, toleratur fideiuſſor
minus diues.

¶ Lex vigeſimaoctaua.

Mulier in minore. Generalis curator in-
telligitur habere le-
gitimum mandatum tam circa dotis cōſtitutionē, quā
circa eius repetitionem: licet fideiuſſor quē dedit, nō ha-
beat tantum in facultatibus, quantum datur in dotē. Idem in do
1 natione propter nuptias. hoc dicit. iſta lex. ¶ † In text. ibi, exigere
no. quod minor quando vult repetere dotem, debet agere cum au-
thoritate curatoris. ergo nō eſt verum quod in dote minor repreſen
tetur maior. licet contrarium no. in. c. ſi. de iudi. lib. vj. vel ibi dos pe-
tebatur incidēs, ⁊ incidebat cauſe matrimoniali: vt extra de dona.
2 inter virum ⁊ vxorem. c. de prudētia. licet hic principaliter. ¶ † In
tex. ibi, dos eſt. No. mirabilem caſum. quod ſi curator datur ad con-
ſentiendum ſuper contractu, ⁊ dat fideiuſſorem, qui nō habet tātū
in bonis, quantū vertit in ꝯctū: quod nihilominus tenet curatio et
authoritas. forte qꝛ non inſpicitur quantū deducitur in contractū:
ſed quātum deducitur poſt iudiciū in illo ꝯctu. vnde ad illud debēt
correſpōdere facultates fideiuſſoris. Uel hoc eſt: quia principalis
erat ſoluendo, nam facultates principalis ⁊ fideiuſſoris conſidera-
tur. ff. de fideiuſſ. l. ſi plures. circa princi. Uel hec eſt ratio: quia iſtud
decretum tenet ipſo iure, ex quo ille fideiuſſor eſt admiſſus tāquam
idoneus: vt. ff. de fideiuſ. l. qui ſatiſdare. ⁊. ff. manda. l. inter cauſas. §.
abeſſe. ⁊ in. l. j. §. idē. ff. qđ fal. tut. Uel eſt ideo: qꝛ ille fuerat idoneus
ab initio: licet nō ex poſtfacto. ſcđm gl. qđ vide ⁊ diligenter not. ita
qđ tolerat minus fideiuſſor idoneus, vbi eſt multum idoneus prin-
3 cipalis. ¶ † In gl. forte. ibi, p̄rimoniū. no. qđ lꝫ hoc caſu opꝫ auge-
ri inuentariū, non tn̄ ſatiſdat. qđ eſt no. dignū. Et intellige inuenta
rium in curatore generali. Item prout. l. loquitur de curatore ſpecia
4 li. ¶ † No. ꝙ curator ad vnum cōtractum datus, tenetur ſatiſdare.
5 ſic. ff. rem pupil. ſal. fore. l. ⁊ ſi ad ſpecies. ¶ † In gl. ibi, diues. no. qđ
quādo principalis eſt multum idoneus, toleratur fideiuſſor minus
idoneus, quod eſt peregrinum. ⁊ facit ad excuſationem approbato-
rum communis qui ſunt Florentie. ⁊ Papie.

1 ☞ Actio de dote nō naſcitur conſtante matri, regulariter, ⁊ quare.
2 Qualiter probetur ꝙ quis male facit facta ſua.
3 Datio fideiuſſoris non purgat metum ⁊ ſuſpitionem.
4 Mulieri eſt rei dotalis interdicta alienatio, ſicut ⁊ viro.

¶ Lex vigeſimanona.

Ubi adhuc. Uiro vergēte ad inopiā, repetit
mulier dotē: nō vt alienet, ſed vt
ſe alat, ⁊ virū. ⁊ filios cōmunes, ſaluis pactis dotalib⁹.
h. d. Jac. bu. Uel ſic. Si vir tēdit ad inopiā, rerū obliga
tarum ꝑ dote competit mulieri nō ſolum retentio, ſed etiam hypo
thecaria contra quēlibet poſſeſſorem, licet vigeat matrimonium: vt
deſeruiat qđ vēdicatur oneribus matrimonij alienatione prohibi-
ta, ⁊ firmis pactis dotalibus. h. d. tam in dote, q̄ in donatione ꝓ-
pter nuptias. Et no. iſtam. l. que eſt not. In tex. ibi. velit: qꝛ pericu-
1 lum eſt in mora. ¶ In text. ibi, ſuppoſita. i. obligatas. ¶ † In text.
ibi, ſancimus. neceſſarium fuit hoc ſtatuere, qđ etiam erat introdu-
ctum iure veteri per. l. ſi cōſtante. qꝛ cum actio de dote non naſcatur
cōſtante matrimonio, eo ꝙ dies incertus finiendi matrimonij indu
cit cōditionē: ⁊ per conſequens nec hypothecaria: qđ non pōt ori-
ri acceſſoria anteq̄ principalis, ſequebatur ꝙ mulier poſſet de facili
periclitari: ⁊ iō vult hec. l. ꝙ quādo ꝑiculū eſt in mora, poſſet preue
nire in agendo, que ratio eſt cōis tam in ꝑſonali q̄ in hypothecaria
lꝫ in illa litera tātū de hypothecaria exprimat. Jac. de Are. dicit ꝙ
perſonalis non pōt moueri cōſtante matrimonio: ⁊ ideo nō in hy-
pothecaria que mouetur per hanc. l. eſt neceſſaria excuſſio preambu
la. cum non poſſit fieri: ſed gloſſ. dicit contrarium. ⁊ melius ⁊ ita ſer-
uatur. ſecundum Jaco. Butr. ¶ In tex. ibi, alienandi iure credito-
ris: non enim eſt domina pignorum, ſed hypothecam habēs: tamē
ſine poteſtate alienationis. Et no. fructus pignoris non extenuare
ſortem, ſic extra de vſur. c. ſalubriter. ¶ In tex. ibi, abutatur. ſ. in bo-
na parte, in tex. ibi, creditoribus. ſ. mariti. ¶ In tex. ibi, acquiſierit.
in iſtis poſtea acquiſitis mulier iſta nō ꝑfert, eo ꝙ iaꝫ dos ſua erat
poſita in tuto, qđ eſt no. ¶ In tex. ibi, potituris. ergo remanent pa
cta firma. ¶ In gl. habet tn̄ ibi, item ſi de dote. iſtud habet locū qn̄
agit̄ ꝯ maritū ꝑſonali ſecus ſi cōtra extraneū hypothecaria: vt hic.
¶ Quid aūt ſi ꝯ maritum hypothecaria, vel rei vēdicatione. no. ꝑ
Dy. in. l. neſennius. §. fundū. ff. de re iudi. ſi iſte actiones mouent̄ cō-
ſtante matrimonio. habes gloſſ. hic, que incipit: ſic ergo q̄ eſt multū
no. In ea gl. ibi, vir cepit male vti: vnde ſiue ſit in mora ꝑiculū patū
de preſenti, ſiue veriſimiliter timeatur de futuro, habet locum peti-
tio. Et in hoc vlti. eſt additum per ius aut. vt. ī. de colla. aut. qđ lo-
2 cū. ¶ † In ea gl. ibi, ſm opi. vulgi. No. qualiter ꝓbetur qđ quis ma
le facit facta ſua, qđ valet multū ad prodigalitatē, ⁊ ſuſpitionē: vt
ff. de priui. cre. l. ſi creditores. Itē ad probationē paupertatis: vt no.
Jaco. de are. in. l. paupertas. ff. de excu. tut. Et intellige vulgi, id eſt
vicinos, qui habeant preſumptiuam ſcientiā: vt. l. ij. qn̄ ſiſ. vel priua.
facit. ff. de flumi. l. j. §. j. ⁊. ff. loc. l. dominus horreorū. ¶ In ea gloſ.
ibi. dico idē quod in viro facit de dote preleg. l. pater. arg. l. ſi mari-
tus. ff. ſolu. matrimo. ¶ In ea. glo. ibi, ſit ſoluendo, imo poteſt: quia
quelibet obligatio ipſorū per ſe cenſetur niſi dicas quid ficta eſt cu-
mulatio patrimoniorum. arg. ff. de fideiuſ. l. ſi plures. ⁊. ſ. eo. l. mu-
3 lier. ſed hodie ſecundum glo. eſt expeditum: vt ſequitur. ¶ † In ea.
glo. ibi, ſed pone. no. in iſta queſtiōe glo. quod datio fideiuſſoris nō
purgat metum ⁊ ſuſpitionem. ¶ In ea. glo. ibi, ad ſuſtentationem:
quod in illis contrarijs non erant res ad vſum creditoris. Jacob. ⁊
no. hanc deciſionem glo. qđ in caſu iſto datio fideiuſſoris non exclu
dit ſuſpitionem futuri periculi. vel eſt ratio: quia nō ratione ſolius
ſuſpicionis: ſed propter commodum medij temporis ſecundū Jac.
butr. ¶ In ea. glo. ibi, queſitum: ibi erat ſuſpitio fuge, ⁊ ſic erat ibi
ſuſpicio de rebus, ⁊ ideo ꝑuenitur in tēpore ſubſtātie. no. ſ. de fer.
l. fin. ¶ In ea. gloſſ. ibi, eum ſoluendo: quia hypothecaria non cedit
prius perſonali. ¶ In glo. cōtra fiſcum. in fin. Jaco. de ra. dicit con
trarium: quia ſecundū eū non competeret perſonalis cōſtāte matri-
monio. ſed ſolum hypothecaria. Tu tene glo. ⁊ eſt exꝑſſum de per-
ſonali actione. ī. e. l. in rebus. §. omnis. ⁊. ī. de colla. aut. quod locuꝫ.
Sed nunquid ille extraneus habet ius offerendi dotē in pecunia
conſiſtentē dicit Jac. de are. quod non: quando conuenitur cōſtan-
te matrimonio, quod eſt mirum. ita no. per eum ⁊ Cy. in. l. cū tibi. ī.
qui po. in pig. hab. ¶ In glo. idem dicas. in fi. Et ſic fit permutatio
iudicis authoritate de quātitate in ſpeciē: vt. l. fin. ff. de iure do. non
tamen iſta eſt vera reſtitutio dotis, ſed magis in tuto poſita ſecun
dum Jac. butri. qui conſuluit quod ſi ſtatutum dicit quod mulier
non poſſit petere reſtitutionem dotis conſtante matrimonio, quod
hec verba non extenduntur ad hanc in tuto poſitam: qꝛ non eſt pro-
pria reſtitutio. Et ſic ſtatutum intelligeretur ſolū ſecūdū ius com-
mune de natura reſtitutionis, per quam deſinit eſſe dos: illud certū
eſt quod non obſtāte iſto ſtatuto, mulier habet defenſionē, ſi poſſi-
det: vt hac. l. ⁊ no. in. l. quinqꝫ legibus. ff. de bo. dāna. ⁊ tene menti.
¶ In glo. ſic ergo. in fin. ibi, egere. hoc verum conſtante matrimo-
nio: ſed bene poſſet egere ſolu. matri. niſi dicatis qđ i hoc caſu ēt ſo-
luto debeantur viro alimenta ex dote, quod eſt not. ¶ In glo. ibi, in
totū, cum ex iuſta cauſa eſt ſoluta. iſta ratio videtur cōcludere: quia
cauſa redit ad non cauſam: vt. l. ſi fullo. ff. de cōdi. ſine cau. ⁊ ideo vi-
detur qđ vir poſſit recuperare, niſi dicatur cōtrarium: qꝛ ſua nō in-
4 tereſt, cū pari ratiōe res ſit effecta dotalis. ¶ † Et no. in hoc ver.
caſum expreſſum, quod mulieri eſt interdicta alienatio, ſicut viro, ⁊
ſic falſa eſt opin. Jac. in. l. ſi predium. ſ. eo. facit quod not. ff. de mili.
teſta. l. dotalem.

¶ Authentica.

Donationem. Lex. C. permittit hypothecam.
iſta vero aut. permittit rei ven-
dicationem. quod not.

1 ☞ Actiones que, competant pro re eſtimata, ⁊ pro re ineſtimata.
2 Uxor, an ſit domina rei dotalis conſtante matri.
3 Mulier. nō dicitur eſſe in mora agēdi antequam ſit certum eueniſſe
caſum repetitionis.

Lex trigeſima.

In rebus dotalibus. Solu. matri.
mulier in vē-
dicatione rei dotalis etiam eſtimate omnibus credito
ribus prefert, ſiue agat rei vendicatiōe, ſiue hypotheca-
ria, que diuerſis conſiderationibus, pro eadem re concurrunt, quod
eſt no. h. d. tex. j. Mulieri non currit preſcriptio in dote, niſi ex quo
potuit actionē mouere. i. ſol. mat. vel viro ad inopiā vergentē. h. d.
iſta. l. ¶ In tex. ibi, prerogatiuā: quia ille qui nititur iure dominij,
omnibus prefertur: vt. l. ſi ventri. §. in bonis. ff. de priuile. credi. ⁊. l.
ex facto. de pec. ⁊ de in rem ver. l. quidam. ¶ In text. ibi, dominio. ſ.
naturaliter. ¶ In text. ibi, cōfuſa. ſ. totaliter: qꝛ durat ſpes reuerſio-
nis ad vxorem: reuertitur tamē diuerſimode res eſtimata, ⁊ nō eſti-
mata: qꝛ primo demum in ſubſidium: ſecunda ſimpliciter. Adde qđ
dixi. ſ. e. ſ. l. ⁊ ſi dotis. ¶ In tex. ibi, poſſidere, pro re eſtimata. In
tex. ibi, intelligantur, propter ſpē reuerſionis: vt dixi, vel dic nūc cō-
ſtante mr̄imonio, ⁊ emolumēto alimētorū qđ ex dote ꝑcipit: vt. ſ. l.
1 prori. ¶ † In tex. ibi, cōſulatur. cōpetit hypothecaria ꝑ re eſtimata
de iure cōmuni: rei vendicatio de iure ſpeciali. vn̄ eſt vtilis, nō dire-
cta, ſed pro re eſtimata nō pōt cōpetere hypothecariā, ſol. matr. qꝛ
dn̄iū eſt reuerſuꝫ ad vxorē pleno iure. Et ille q habet dn̄iū iure ple-
no. de iure cōi nō pōt habere hypothecariā ꝑ eadē re ſec⁹ ſi dn̄iū eēt
irreuocabile: vt. l. ex ſextāte. §. latin⁹. ff. d̄ exce. rei iu. ⁊ de ca. l. in bello
§. ſi quis ſeruū. ⁊ no. ꝙ ius platiōis qđ dat̄ ꝑ hāc. l. dat̄ in re dotali

vel quaſi dotali,non in certis rebus mariti, in
2 quibus dic vt.ſ.in.l.proxi.¶ †Glo.q̄rit vtrum
vxor ſit dn̄a rei dotalis conſtante matrimo-
nio:⁊ dic ꝙ ſic,ſi ſit dn̄ium large ſumptū.Sed
ſi ſtricte pro vero dn̄o,[a] ſecus:vt.ſ.de rei vē.
l.doce ancillam nō pōt negari quin penes eam
quedam reliquie dominij remaneant re ⁊ no-
mine,vnde habet commoditatem ⁊ alimenta
ex re.qđ no.¶ In text.ibi,actiōes moueri.no.
actiones in plurali.⁊ ſic loquitur de actiōe p-
ſonali ⁊ reali:vt dixi.ſ.l.proxi.¶ †In tex.ibi,
claruerit.no.ſingularem tex.ꝙ nō dicitur mu-
lier eſſe in mora agēdi ante ꝙ ſit certū eueniſſe
caſum repetitionis.⁊ dies interpellat credito-
rem hic.Et inducit in eum moram agendi,ve-
rum eſt,quando ipſe ſcit,ſed dies in quo poteſt
probabiliter errare,non interpellat pro hoīe.
qđ facit optime ad no.in.l.magnam.j.de ꝯtrē.
⁊ cōmit.ſtipu.In tex.ibi,ficti illud qđ lex pōt
introducere ſecundum veritatem:non intēdit
introducere ficte ⁊ improprie. h.d.facit.ff. ſol.
mat.l.filie mee emancipate.in gloſſ.ibi,ſcilicet
triennij.no.vtrum res dotalis poſſit preſcribi,
quam glo.no.

1 ☞ Inſinuatio,que fit cum principali porrigit ad alium,ad quem lucrum vadit per quandā conſequentiam.

¶ Lex trigeſimaprima.

CVm quidam. Dos nō indiget inſinuationem: nec quo ad maritū: qꝛ ꝑtēdit cām oneroſam: nec quo ad mulierē.lꝫ ab extraneo lucrante ꝑtēdat cām lucratiuā. ⁊ ideo tā conſtāte matrimonio vir,ꝙ eo ſoluto mulier,emolumentum dotis conſequuntur citra aliquā inſinuationē. h.d.primo.ſcđo,dic ꝙ donatio ꝑpter nup.excedens legitimā ſummā:qꝛ ꝯtinet cām lucratiuam ex parte viri ⁊ mulieris,requirit inſinuationem:tn̄ inſinuatio viri ꝓdeſt mulieri,⁊ ecōtrario.qđ eſt mirabile.qđ inſinuatio vnius porrigatur ad alium.⁊ eſt menti tenēdum.⁊.h.d. vſqꝫ ad.§.preterea.in text.ibi, caſus idem in reſtitutione in caſu diſſoluti matrimonij.in text. ibi,donatione. i.ſolēni.in tex.ibi, propter hoc ꝙ monumenta,id eſt inſinuatio.¶ In tex.ibi, transferre.ipſa nō poterat agere, tamen poterat cedere.Sed certe nō dicitur hic ꝙ ipſa non poſſet:quia marit⁹ nō poſſet opponere de nō facta inſinuaitone.ar.ff.de dona.l.vt mihi donares.bene dico ꝙ poterat agere,ſed exactum tenebatur reddere dotanti.⁊ pro nō exacto cogebatur cedere iura:eſto tamē ꝙ no.gl.eſſet.verum eſſet hic ſpāle, quando actio eſt inefficax fauore ceſſionarij.ſecus ſi fauore debitoris: vt dixi.ſ.de procu.l.qui ſtipendia.in tex.ibi,infelix.no.ꝙ mulier que non habet dotem,dicitur infelix.in tex.ibi.ſtipulatus ſit.ſit.j.de pac.conuen.l.ſi ex morte.in fi.in tex.ibi,ſuſpicio.i.conſideratio.⁊ no.ꝙ liberi nō excludunt ſtipulationem expreſſam. In tex.ibi,ſimili.no.iſtum text.
1 ſm Bar.¶ †In tex.ibi, ad illā:qꝛ inſinuatio que fit cū principali,pōt igitur ad aliū:ad quē lucrū vadit per quandā cōſequentiā ſm Bar. ⁊ eſt ar.ꝙ ſi heres inſinuet totum teſtm̄,proſit omnibus legatarijs.Itē eſt arg.ꝙ ſi hr̄s producit ſolam inſinuationē animo inſinuādi, nō eſt a modo neceſſe qđ legatarij petāt inſinuationem inſtitutionis:qꝛ prodeſt eis per quādā conſequentiā neceſſariā: cum preſupponit qđ totum teſtm̄ principaliter ſpectet ad heredē, qđ tene mēti.in tex.ibi, vtilitas.i. neceſſitas.in tex.ibi,perſona.ſimile in.l.fi.j.de indic.vidui.qꝛ ⁊ vxor pariſicātur.in tex.ibi,caſum,id eſt propter cāum.

1 ☞ Mora,quandoqꝫ irregulariter committit, ⁊ quandoqꝫ regulariter purgatur.

§. Preterea ſancimus.

Per lapſum biennij in dote ꝯhitur mora irregularis.ex qua veniūt fructus ⁊ vſure ſm taxationē huic.l.⁊ ſtatim
1 ꝙ matrimoniū eſt ꝯctum,vir pōt petere dotem.h.d.¶ †Dicit hic Pe.ꝙ mora quandoqꝫ irregulariter cōmittit ur,⁊ qn̄qꝫ regulariter purgatur:vt.l.titia ſeio.§.vſuras.de leg.ij.doc.dicūt ꝙ videtur caſus ꝯ gl.l.de diuiſione.ff.ſol.ma.que dicit ꝙ ſtatim ꝙ vir ſupportat onera,mulier eſt in mora preſtāde dotis,cū hic requiratur biēnium. Sed quidam habēt hic quādam gl.paruā.que dicit ſi quis.ſ.extraneus.nā extraneo promittēti dotem nil impletur per ſubiectionem oneris,niſi in implemēto affectionis.⁊ ideo nō conſtituitur in mora per tale implementum ſed mulieri debenti dote implere reali impletione eoipſo conſtituitur in mora,quia in obligatiōibus reciprocis impletio ex vna parte inducit morā.ex altera parte nō:vt.ſ.de act. empt.l.curabit.¶ Alij volunt dicere ꝙ in dote non dicat vir prefecte implere:qꝛ illa impletio debet eſſe ſucceſſiua.ar.no.in.l.j..in fin. gl.ſ.de pac.⁊ de trāſ.l.ſiue apud acta.Tertij dicūt morā committi ſm gl.de diuiſione.⁊ venire vſuras cōuentas,⁊ intereſſe:vt extra de vſu.c.ſalubriter.ſed non vſuras maiores hic taxatas.niſi poſt biennium.ſm Bar.qđ eſt ſatis no.⁊ ꝓbabile.⁊ tene menti hūc paſſum.q eſt quotidianus.Nos habemus ꝙ mulier pōt petere alimēta dotis etiā ſol.mat.vt in.l.j.§.exactio.poſt prin.j.ti.proxi.preſertim cū ſtat vidua:qꝛ adhuc videtur eſſe in ſeruitio viri.¶ Econtra autem nunquid vir poſſit petere alimenta dotis cōſtante matrimonio.de quo habentis caſum hic.¶ In tex.ibi,ſi quis,ſcilicet extraneus ⁊ eſt gl. ſua.⁊ in tex.debet poni.¶ In tex.ibi,totius calculi:quia diſſeparata nō debēt.permiſceri.⁊ erat dubitatio plurium rerum,⁊ ideo videbatur fieri deberi coaceruatio ſimul,nō quelibet res per ſe.¶ In tex.ibi,poſt lit.conte.No.ꝙ mora irregularis habet illū effectū quē habet lit.cōte.qđ non reperit ita clare alibi.¶ In tex.ibi,diuiſione qꝛ vnaqueqꝫ res per ſe cēſetur,⁊ in his rebus q̄ ꝑ ſe afferūt fructus, venient fructus.in alijs vſura eſtimatione cōi.¶ In tex.ibi,Nec is ſtatuit dilationem quo ad moram irregularem:non tn̄ quo ad petitionem dotis,quin ſtatim poſſit agi.quod vir ſuſtinet onera.⁊ hoc ſequitur.concor.ff.ſolu.matri.l.titia.§.vſuras,⁊ de doli excep.l.pater.
¶ In text.ibi,pars mariti,id eſt ipſe maritus vel alius pro eo.

¶ De rei vxorie actione in ſtipulatu actionem transfuſa,⁊ de ipſius natura dotis preſtita. Titu.xiiij.

¶ In gloſſ.rubrice.ibi,actio:vt.ff.de procu.l.licet.§.ea obligatio.
¶ In ea glo.ibi,⁊ no.ponit caſum in princi.

¶ Lex vnica.

REm in preſenti. ¶ In tex.ibi,quod dignū ſcilicet transfuſione.

1 ☞ Stipulatio fingitur quandoqꝫ vbi non eſt.
2 Actor ſi agat ex mero mutuo,ſufficit probare veram confeſſionem. cum lapſu biennij.
3 Difficilius ex aliquid inducere de nouo,quam factum inutiliter cōfirmare.

§. Rei vxorie.

Pro dote cōpetit actio ex ſtipulatu,ēt ſi ſtipulatio nō interceſſerit,vel interceſ
b ſit inutiliter.h.d.¶ Itē ibi.dotes.ēt certas.⁊ eſt ſpāle[b] ꝙ pro dote certa agitur ex ſtipulatu.in text.ibi, reipſa.id eſt ipſo iure.in text. ibi,legitimū.q.d.hoc poteſt ſtipulatio ergo ⁊ lex. in gl.ſiue a parte. ibi,poſſit dubitari.imo non pōt dubitari:qꝛ eſt caſus hic.⁊.j.proxi. ¶ In ea.gl.ibi,qđ eſt no.hec vera.in gl.ſcilicet cōuentionē.ibi,fingi.¶ Sic ergo no.ſtipulationem fingi, vbi non eſt idem.⁊ no.j.eo. l.§.accedit.in verbo preſumatur.Sed tu dic qđ iſta ſtipulatio quandoqꝫ eſt vera.ſ.qn̄ vtiliter interceſſit,qn̄qꝫ preſumpta.ſ.cum dubitat an interceſſerit,vel non qn̄qꝫ ficta.ſ.quando certum eſt caſum non interceſſiſſe.Ex hoc apparet ꝙ ſi eſt actū ex vera ſtipulatiōe, ⁊ non probatur ſtipulatio:tamen actor reportat victoriam.non vi fictionis,ſed vi preſumptionis, per quā veritas allegata probatur:cū ſit preſumptio iuris ⁊ de iure.hec tangit hic.d.Cy.⁊ eſt not.¶ In ea.
c glo.ibi,quod eſt no.Et facit ꝙ ſi eſt actum ex mero mutuo,[c] ſufficiat probare veram confeſſionē cum lapſu biennij.nam ⁊ ibi eſt preſumptio numeratiōis.licet Spe.dicat ꝯtrariū in tit.de teſt.facit.ff.de verb.ob.l.ſi ita ſtipulatus.§.Chryſogonus.quod no.multū.in gl.inſpecto iure.no.ꝙ aut eſt defectus ſolēnitatis:aut eſt defectus ꝯſenſus,aut ſubſtantialitatis.ſic habuiſti.no.in.l.fi.ſ fami.erc.in glo.da exemplū.ibi,adijcio penā in ꝑſona mea,vel impersonalr̄.in ea.gloſ. ibi,dat robur.obſeruantie,nō obligationi.¶ In ea.ibi,alteri.⁊.ff.e. tit.l.liber hō.§.fi.In ea.gl.ibi, cū quidā.ſed ibi vtile ꝯtrahabat:inutili hic aūt vtile veniebat ad ꝯfirmationē inutilis.Iaco.Et no.ꝙ vtile confirmant inutile,quando tendit ad confirmandum.ſic.ff.de mili. teſt.l.ſi certarum.§.fi.⁊.l.tribunus.§.fi.⁊ de adi.le.l.legata inutiliter, ⁊ de leg.j.¶ In ea.l.legata inutilr̄.gl.l.j.de adi.leg.ſolue:vt hic per Cy.¶ In ea.gl.i fi.ibi,meli⁹ eſt ar.ꝯ.de ac.⁊ obli.l.obligatiōes que non Solu.

a ¶ Unde fit quod a ipſa ad fundū dotalē alienatū conſtante matrimonio rei vēdic. tione agere non poſſit vt per glo.in.l. 3 doce.hic alle.⁊ ꝑ Bar.in.l.cum vir. ff.de vſucap.⁊ in l.eſtimatis. ff.ſol. matri.⁊ gl.inſtit. quib.aliena. licet. in prin.d.But.in c.cū cōtingat. de iureiur. ⁊ ibidem per Bald. coniuxit Alex.in conſilio.xc.iiij. parte. Phi.Decius.

b ¶ Speciale.Vid gl.ij.hic ⁊ Cy.

c ¶ Ex mero mutuo. Vide Bald. in.l. pecunie. j.de ſolu. ⁊ Bart in.l. certi condictio.§. ſi nummos.⁊ que ibi dixi.ff.ſi certū petatur.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN